

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 29.11.2021

Kehtiv kuni: 29.11.2026

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 2

Teabevaldaja: Sotsiaalkindlustusamet

Hariduse Tugiteenuste Keskus
Tähe 56, Tartu
50103, Tartumaa
annely.vosaste@tugiteenused.tartu.ee

Ettekirjutus

01.12.2021 nr 5.1-3/7739-8

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lõike 4 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 31.12.2019 käskkirja nr 26 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti kvaliteediosakonna järelevalvetalituse peaspetsialist Kristel Vallsalu ettekirjutuse Hariduse Tugiteenuste Keskusele (registrikood 75036027, asukoht Tähe 56, Tartu, Tartu maakond) järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

- 1. Viia läbi asutuse sisehindamine ning täiendada sisehindamise korra 4. peatükki selliselt, et see oleks kooskõlas seaduses sätestatud sisehindamise eesmärgiga.**

Alus: SHS § 7 (koosmõjus LasteKS §ga 37), mille kohaselt tehakse laste hoolekandeesutuses sisehindamist vähemalt üks kord kolme aasta jooksul ja sisehindamise korra kehtestab asutuse juht, esitades selle enne arvamuse avaldamiseks asutuse pidajale.

Sisehindamise käigus hinnatakse pakutava teenuse vastavust lapse eale ja arengule ning asutuse töökorraldust ja juhtimist. Sisehindamise käigus selgitatakse välja lasteasutuse eesmärkide täitmist toetavad ja takistavad asjaolud ning analüüsitakse lasteasutuse tegevuse vastavust õigusaktidele.

Täitmise tähtaeg: 31.01.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Hariduse Tugiteenuste Keskusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 250 eurot.

- 2. Kirjeldada rehabilitatsiooni plaani B-osa uuringus kõiki üheksat sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 (SoMm nr 69) § 3 lõikes 5 nimetatud valdkonda.**

Alus: SoMm nr 69 § 3 lõige 5, mille kohaselt sotsiaalse rehabilitatsiooni plaani B-osa (terviseolukorra, tegevusvõime, osaluse ja keskkonnategurite (sh sotsiaalse keskkonna) uuring ja põhjendatud hinnang) peab sisaldama teenuse saajat hinnanud rehabilitatsioonimeeskonna spetsialistide nime ja eriala nimetust, hinnangut teenuse saaja tegevusvõime kohta koos viitega allikale ning soovitusi isikule ja tema perele üheksas valdkonnas.

Täitmise tähtaeg: 31.10.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Hariduse Tugiteenuste Keskusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 250 eurot.

3. Sõnastada sotsiaalse rehabilitatsiooni plaani B-osas rehabilitatsiooni eesmärk ja tulemus isikukeskselt, mõõdetavalt ja saavutatavalt rehabilitatsiooni teenuse otsuses märgitud ajavahemiku jooksul.

Alus: SoMm nr 69 § 3 lõige 5 punkt 9, mille teise lause kohaselt peab rehabilitatsiooni eesmärk ja tulemus olema isikukeskne, mõõdetav ja saavutatav sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse otsuses märgitud ajavahemiku jooksul.

Täitmise tähtaeg: 31.10.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Hariduse Tugiteenuste Keskusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 250 eurot.

4. Analüüsida ja lapse rehabilitatsiooniplaani B-osasse kirja panna andmed last kasvatava isiku vanemlike oskuste kohta.

Alus: SoMm nr 69 § 3 lõige 7 punkt 1, mille kohaselt peab sotsiaalse rehabilitatsiooni plaani B-osa lapse kohta sisaldama järgmisi lisaandmeid: last kasvatava isiku toimetulek oma rolliga tingituna vanemlikest oskustest; järelevalve tagamise võimalustest; tugivõrgustikust; last kasvatava isiku erivajadusest jm; rolliga toimetulekut mõjutavad riskitegurid (terviseolukord, puue, sõltuvusprobleemid vm); teadlikkus lapse erivajadusest ja motiveeritus info hankimiseks.

Täitmise tähtaeg: 31.10.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Hariduse Tugiteenuste Keskusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 250 eurot.

5. Lisada rehabilitatsiooniplaani C-osasse teenuse, tegevuse või meetmega seotud eesmärkide saavutamiseks tehtavad tegevused.

Alus: SoMm nr 69 § 3 lõige 8 punkt 1, mille kohaselt sotsiaalse rehabilitatsiooni plaani C-osa (plaani tegevuskava) peab rehabilitatsiooniteenuse, erihoolekandeteenuse või muude teenuste ning tegevuste ja meetmete kohta sisaldama (iga teenuse, tegevuse ja meetme kohta eraldi) teenuse, tegevuse või meetmega seotud otsesed eesmärgid ja tegevusi eesmärkide saavutamiseks.

Täitmise tähtaeg: 31.10.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Hariduse Tugiteenuste Keskusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 250 eurot.

Kui ettekirjutuse aadressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendiga elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või kristel.vallsalu@sotsiaalkindlustusamet.ee 10 päeva jooksul arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle

vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta adreessaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti adreesaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Menetluskäik ja põhjendused:

Sotsiaalkindlustusamet (SKA) tegi 2019. aastal Hariduse Tugiteenuste Keskuses (HTK) järelevalvet ning kontrollis sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse vastavust SHSis ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele, LasteKSi ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) nõuetele. Järelevalve käigus tuvastati järgmised rikkumised:

3.1. SoMm nr 69 § 3 lõige 5 – analüüsitud rehabilitatsiooniplaanides ei ole hinnatud kõiki valdkondi, puudus põhjendatud hinnang ning mõningatel juhtudel ka seosed uuringu ja soovitude vahel.

3.2. SoMm nr 69 § 3 lõige 5 punkt 9 – analüüsitud rehabilitatsiooniplaanide eesmärgid ei ole mõõdetavad ja/või isikukesksed.

3.3. SoMm nr 69 § 3 lõige 7 punkt 1 – last kasvatava isiku toimetuleku valdkonnas ei ole analüüsitud kõiki määruses sätestatud tegureid vanemliku rolliga toimetulekul.

3.4. SoMm nr 69 § 3 lõige 8 punkt 1 – rehabilitatsiooniplaanide C-osa ja tegevuskavade eesmärgid ei ole isikukesksed ja/või mõõdetavad.

3.5. SoMm nr 69 § 3 lõige 8 punkt 1 – rehabilitatsiooniplaani K00013933 C-osas on tegevused eesmärgi saavutamiseks on jäetud täielikult kirjeldamata (lahter on tühi).

3.6. SoMm nr 69 § 3 lõige 11 punkt 4 – rehabilitatsiooniplaani D-osas on jäetud hindamata valdkonnad, milles lapsel teenuse alguses hinnati probleemeid, ning eesmärkide täitmine.

3.7. SoMm nr 69 § 5 lõige 4 – rehabilitatsiooniplaanide K00013164, K00013933, K00019844, K00025063 ja K00033098 teenuse osutamise andmestikes ei ole märgitud suunamisotsuse kuupäeva ega spetsialisti eriala.

3.8. SHS § 7, koosmõjus LasteKS §ga 37 – sisehindamise kord ei ole kooskõlas seaduses sätestatud sisehindamise eesmärgiga ning sisehindamist ei ole tehtud vähemalt kord kolme aasta jooksul.

SKA ei pidanud toona vajalikuks puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutuse tegemist, kuid teavitas järelkontrolli tegemisest. Järelkontroll algatati 17.03.2021 ning teenusosutajal paluti esitada kolm rehabilitatsiooniplaani, kaks rehabilitatsiooniplaani koos D-osaga (koostamise ajavahemik 01.01.2020–28.02.2021) ning HTK sisehindamise kord ja aruanne. Dokumentide analüüsimisel selgus, et HTK ei ole jätkuvalt täitnud kõiki õigusaktides sätestatud nõudeid ja ei ole kõiki 2019. aasta järelevalves tuvastatud puudusi kõrvaldanud.

Järelkontrolli akti kavand saadeti HTKle arvamuse andmiseks ja vastuväidete esitamiseks. HTK ei pidanud vajalikuks oluliste täpsustuste ja korrigeerimiste tegemist ning kinnitas, et edaspidi arvestab teenuse osutamisel aktis tooduga. HTK 25.08.2021 saadetud vastusest ei nähtu konkreetset tegevuskava puuduste kõrvaldamiseks.

Sotsiaalkindlustusamet märgib, et tulenevalt SHS §st 7 peab laste hoolekandeesutuses tegema sisehindamist ja seda tehakse vähemalt üks kord kolme aasta jooksul asutuse juhi kehtestatud sisehindamise korda järgides. Sisehindamine on vajalik, et parandada hoolekandeesutuse tegevuse kvaliteeti ning tagada tegevuse vastavus õigusnormidele laste heaolu ja õiguste tagamisel. Sisehindamise eesmärk on tagada ja dokumenteerida, et järgitakse kõiki seaduste ning määruste nõudeid, takistada vigade tekkimist ja nende kordumist, keskenduda sellele, mida asutus ise teeb õigusnormide järgimiseks, teha kindlaks võimalike puuduste põhjused. Perioodiline sisehindamine on asutuse juhtkonna abivahend igapäevatöö korraldamiseks. Sisehindamise kord peab järgima sisehindamise eesmärki.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus peab olema teenuseosutaja poolt läbimõeldud, eesmärgistatud ja tulemuslik. Lapse põhjalik hindamine, eesmärkide seadmine, tegevuste planeerimine ja tulemuste hindamine on abivahendiks nii lapsega tegelevale spetsialistile, lapsele kui ka lapsevanemale, kes kõik peaksid rehabilitatsiooniteenuse protsessist ja tulemusest ühtemoodi aru saama ning tulemuse nimel panustama. Rehabilitatsiooniplaan ja selle nõuete täitmine annavad teenusele raamid ja fookuse. 2019. aastal läbiviidud järelevalves tuvastati just teenuse planeerimise ja läbimõelduse osas puudusi (eesmärgistamine, tegevuste planeerimine, tulemuste analüüs) ning järelkontrollis tuvastati, et need puudused on kõrvaldamata.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist Hariduse Tugiteenuste Keskusele esitada oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta.

Hariduse Tugiteenuste Keskuse juhataja Annely Vösaste kinnitas 29.10.2021 vastuses, et ettekirjutuse tähtajad on sobilikud ning asutus koostab rehabilitatsiooniplaane vastavalt sellele, mis ettekirjutuse punktides 2, 3 ja 5 välja toodud on. Samuti kinnitab juhataja, et edaspidi analüüsitakse last kasvatavate isikute vanemlikud oskused. Hariduse Tugiteenuste Keskuse selgitusest tuleneb, et senini ei ole asutust määratletud laste hoolekandenasutusena, mistõttu jääb ebaselgeks nõue, et Hariduse Tugiteenuste Keskus hariduslikke tugiteenuseid koordineeriva ja pakkuva linnvalitsuse allasutusena on juriidiliselt seotud SHS §s 7 sätestatud nõudega.

Sotsiaalkindlustusamet juhib tähelepanu, et SHS sätestab sotsiaalhoolekande organisatsioonilised, majanduslikud ja õiguslikud alused ning reguleerib sotsiaalhoolekandes tekkivaid suhteid. Ühtlasi sätestab SHS §1¹ lõige 1, et kui sotsiaalteenuse osutamiseks on kohustus taotleda tegevusluba, käsitletakse sotsiaalteenuse osutamise nõudeid ühtlasi majandustegevuse nõuetena. Hariduse Tugiteenuste Keskus on taotlenud ja saanud tegevusloa rehabilitatsiooniteenuse osutamiseks, seega osutab Hariduse Tugiteenuste Keskus lisaks haridusetugiteenustele ka sotsiaalteenust, mistõttu on tal laste hoolekandenasutusena SHSi mõttes kohustus teha sisehindamist vähemalt kord kolme aasta jooksul. Hoolekandenasutus on SHSis nimetatud sotsiaalteenust osutav asutus ja sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on olemuslikult sotsiaalteenus.

Sotsiaalkindlustusamet selgitab, et SHS §-s 7 on sätestatud laste hoolekandenasutuse sisehindamise regulatsioon. Nimetatud säte on SHSi tulnud lastekaitseadusest. LasteKS § 37 sätestab kohustuse teha lastenasutustes perioodilisi sisehindamisi. Sisehindamine tuleneb vajadusest parandada lastenasutuste tegevuse kvaliteeti ning tagada nende tegevuse vastavus õigusnormidele laste heaolu ja õiguste tagamisel. Selle sättega kohustatakse kõigis lastenasutusteks peetavates institutsioonides korraldama sisehindamist. SHSis sätestatud regulatsioon on eriregulatsioon LasteKS-st tulenevast üldregulatsioonist. SHS-s vastava sätte eesmärk on täpsustada, mida laste hoolekandenasutuses sisehindamine sisuliselt tähendab, kui sageli tuleb seda läbi viia ning mida tuleb selle teostamisel järgida.

Hariduse Tugiteenuste Keskus on selgituses toonud välja, et koostatakse iga aasta tegevusaruandeid, mis on üheks aluseks sisehindamise koondaruandele, mis koostatakse kord 3–5 aasta jooksul ning on oma sisule arengukavaperioodi võtmevaldkondi koondav kokkuvõte.

Sotsiaalkindlustusamet on siiski seisukohal, et sisehindamine ei ole oma olemuselt tegevusaruanne ega arendustegevusi hindav tegevus. Sisehindamine viiakse läbi kord kolme aasta jooksul eesmärgiga hinnata teenuste sisulist kvaliteeti ning vajadusel koostatakse tegevuskava teenuste kvaliteedi parandamiseks.

Võttes arvesse eeltoodut, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine põhjendatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristel Vallsalu
Järelevalve juhtivspetsialist